

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

I. P. S. Sa Patriarhul

Un sentiment de dreptate și de recunoștință ne îndeamnă să remarcăm și să omagiem atitudinea de curajos Păstor al Bisericii, pe care a avut-o I. P. S. Sa Patriarhul nostru în Senat cu ocazia discutării legii pentru organizarea Ministerului cultelor și artelor.

În fața acestei legi care cuprinde articole incompatibile cu principiul autonomiei bisericești, iar unele în care se văd sentimente puțin respectuoase față de ierarhia Bisericii, s'a ridicat dărz, demn, cu o vibrantă grijă pentru instituția pe care o reprezintă, I. P. S. Sa Patriarhul Țării.

Legea aceasta cuprinde între dispozițiunile sale una de tot reprobabilă. Ea e exprimată în următoarele cuvinte: «*Hirotoniile de preoți și diaconi, făcute fără a exista posturi bugetare vacante, vor fi considerate ca abuzuri de putere și vor fi sancționate conform legii*».

Articolul acesta manifestă o gravă lipsă de venerație față de ceea ce constituie caracterul absolut autonom al puterii sacramentale arhierestice. Putea aceasta nu poate fi făcută obiect supus reglementării unei instituții care nu e biserică. Nu Statul este chemat să decidă asupra dreptului ierarhului de-a hirotoni pe cineva. Știm că chestiunea are și o latură privind viața Statului. Dar întrucât Statul nu se mulțumește cu o declarație limpede că nu se simte obligat să dea salarii celor hirotoniți pentru locuri și funcții nebugetate, ar putea cel mult să roage Biserica să reglementeze ea prin forurile ei chestiunea aceasta. Numai Sf. Sinod poate reglementa exerciciul puterii sacramentale a episcopilor.

Punctul de vedere bisericesc a fost susținut în Senat cu argumente masive de I. P. S. Sa Patriarhul. Ară-

tând ce număr mic de preoți bugetați are Biserica ortodoxă română proporțional cu cultele minoritare din România (un preot ortodox la 1700 suflete; unul unitarian la 630; unul unit la 1189 etc.) și ce lipsă mare de preoți ortodocși este, I. P. S. Sa a declarat că nu poate, ca părinte suflător, respinge cererile credincioșilor de-a le da paroh, chiar atunci când Statul nu vrea să-l bugeteze. A citat parohii nebugetate cu 20.000 suflete. Pot ele să rămână fără paroh, pradă propagandei sectare și comuniste? Abuzul e numai atunci când se hirotonesc pentru parohii mici mai mulți parohi, când se satisfac interese personale, nu mari trebuințe bisericești (durere, abuzuri de acest fel s'au făcut în unele eparhii — dar nu în mitropolia Ardealului). Cel puțin această distincție dacă știa s'o facă întocmitorul legii în chestiune.

Iar la sfârșit I. P. S. Sa a formulat în principiu neclătinat ca stâncă dreptul episcopului de-a da preoți credincioșilor atunci când au trebuința: «*Dacă D-ta, dle Ministru, nu vei avea puțința să dai preoți dela stat la o parohie sau la o grupare, aceasta nu mă va putea împedeca pe mine, oricare pedepse vei da și oricâte sancțiuni vei lua*».

Iată o enunțare de rar curaj și de înaltă noblete, izvorâtă din conștiința că Biserica nu poate fi împedecată de nimic în misiunea ei mântuitoare și din hotărârea de-a suporta pentru acest drept al Bisericii orice pedepse, orice șicane, orice suferințe.

Sau o alta tot așa de frumoasă: «*Dior, să fim clari. Dela Hristos încoace nu s'a condiționat existența unui preot de nici o plată; iar dela Sf. Scriptură aceasta este temelia noastră: cel ce slujește la altar, dela altar să se plătească. Și Biserica română*

Societățile secrete se desființează

(=) Un comunicat al Consiliului de miniștri din 2 Martie 1937, ocupându-se de măsurile ce trebuie luate în interesul de a păstra buna rândueală în țară, anunță că ministerul de interne este autorizat să procedeze imediat la desființarea lojilor și a tuturor societăților secrete de orice caracter.

Cu câteva zile mai înainte, la 24 Februar, se desfășurase la Sf. Patriarhie din București, în mijlocul aprobărilor obștești, evenimentul sârbătoresc al desființării lojilor masoneriei de rit scoțian antic și acceptat din România, după ce marea lor lojă dela Londra a hotărât, pentru sine și pentru filialele sale, să înceteze orice activitate.

Masoneria dela Londra, care pretindea a fi «național-creștină», se mărțurisea ca adversară hotărâtă a francmasoneriei de rit oriental, condusă dela Paris, și la conducerea căreia se află, cum se știe, oameni în serviciul internaționalismului iudaic.

Lojile scoțiene declară că preferă să se desființeze singure, decât să fie bănuite că stau în slujba comunismului din Spania, după pilda celor dela Paris; astfel lumea, — care în multe cazuri a confundat cele două francmasonerii, deși ele nu prea aveau nimic comun, — se va clarifica și va

a avut zile de glorie și atunci chiar când n'a avut nici o plată. Dela Hristos, preoții noștri n'au avut nici o plată până la Take Ionescu».

Lucrurile acestea trebuiau spuse acum când Parlamentul Țării este inundat de o avalanșă de legi pornite din inspirații cari nesocotesc ființa Bisericii și rosturile ei misionare și se conduc numai de considerații mici omenești. Și e bine că le-a spus Patriarhul Bisericii, cu autoritatea cu care e îmbrăcat și cu hotărârea nobilă cu care le-a spus.

cunoaște pe adevărații tovarăși ai rădăcirilor primejdioase comuniste.

Țara noastră, a tuturor îngăduințelor, acordase încă dela anul 1929 tuturor lojilor masonice jidovești *personalitatea juridică* în calitate de asociații culturale și sociale, cu scop să facă în masele poporului, *propagandă pentru o nouă îndrumare socială și culturală*!...

Sub scutul legii, organizațiile masonice din România aveau mână liberă să-și urmeze munca distructivă ocultă: anticreștină, antinațională și antimonarhică... Pe întinsul țării s'au și cuibărit nenumărate instituții de suspectă propagandă, ca tot atâtea curente menite să schimbe ordinea și armonia între cetățeni. Profeți mincinoși, nestaviliți de autorități, mai trec și azi din sat, ducând desagi de cărți, pentru a le răspândi pe ascuns și a turbura liniștea credincioșilor neștiutori adăpându-i cu otravă sectantă.

Cu atât mai îmbucurător este noul act de guvernământ, prin care stăpânirea noastră se hotărăște în sfârșit să interzică pretutindeni în țară activitatea disolvantă a societăților secrete și să desființeze toate lojile internaționalei iudeo-masonice, urgente de orice creștin adevărat.

Disolvarea aceasta, cerută de mulțor și din multe părți, sosește tocmai în momentele când bisericile naționale, prin înțelepții lor povătuitori, au pornit acțiunea de-a lămurii poporul credincios de primejdia și rădăcirea unui comunism văduvit de respectul familiei, lipsit de patrie, și lipsit și de credință în Dumnezeu.

Silințele, în deplină solidaritate și neprecupețite, ale unei întregi lumi creștine, — îndreptate contra dușmanului comun, care neagă și disprețuește atât cultura creștină, cât și libertatea personală a omului, — nu pot decât să fie încoronate de succes cu bogată roadă.

* FOIȘOARA *

Ioan Gh. Savin: Curs de apologetică — Dare de seamă —

Literatura apologetică, românească, este prea săracă, ca să nu-ți producă adevărată bucurie orice nouă apariție în acest domeniu.

Iată de ce cartea dlui profesor I. G. Savin: „Curs de apologetică”, vol. I. Partea introductivă, București 1937, își are importanța ei. Prin ea se mărește cu o valoroasă contribuție literatura teologică și se ridică prestigiul facultății dela Chișinău. Ea conține, spune autorul în „post-față”, partea introductivă a cursului de apologetică predat studenților facultății de teologie din Chișinău, și are următoarele capitole: 1. Ce este apologetica, 2. Desvoltarea apologetice, 3. Situația actuală a

apologetice, 4. Disciplinele ajutoare apologetice, 5. Teologia și știința, 6. Teologie și filosofie, 7. Raportul dintre religie și știință.

Autorul definește apologetica drept „disciplina teologică, care are de obiect: expunerea, apărarea și justificarea adevărilor fundamentale ale credinței creștine prin mijloacele oferite de rațiune”.

Istoricul, pozițiunea ei față de celelalte științe teologice, desvoltarea și starea actuală a apologetice, sânt tratate cu multă competență pe baza unei bibliografii bogate.

În 50 pagini autorul arată atmosfera în care s'a născut (necesitățile care au produs-o) această disciplină, ca răspuns la atacurile iudeo-păgânului și gnosticilor, precum și frământările prin care a trecut până a ajuns a se cristaliza într-o disciplină aparte, cu o frumoasă poziție în concertul celorlalte discipline teologice.

Începând cu evanghelistul Ioan, apărătorul logosului, primul apologet, și până

în zilele noastre, apologetica — în forma primară sau în cea de astăzi — „a fost apărătoarea spiritualității și superiorității creștinismului”.

Literatura apologetică, dela finea acestor capitole strict introductive, e plină de interes căci ne arată tot ce s'a publicat mai de valoare în acest domeniu, în ultimii ani.

Doritorii de-a aprofunda anumite chestiuni vor găsi un bun sfătuitor în această privință.

Ceeace ridică mult valoarea acestei cărți, sânt ultimile trei capitole, cari stabilesc documentat raportul dintre religie, filosofie și știință.

Asupra acestora ne permitem a insista în special.

Teologie și știință (50-62). Teologia e definită ca „știința despre Dumnezeu, în conformitate cu datele revelațiunii divine și principiile rațiunii”. Obiectul acestei științe este Dumnezeu; „trăirea Lui”, e religia, iar „expunerea și cunoașterea Lui” e

ceeace numim teologie. Menirea ei ar fi „conformarea cu adevărul”, iar izvoarele: revelațiunea și principiile rațiunii.

Știința este „prelucrarea datelor realității sau experienței după normele necesare și general valabile ale rațiunii umane”.

Diferența între religie și știință ar fi produsă de concepția fiecăreia despre *realitate*, și de *revelația*, ca izvor de cunoaștere în plus, al teologiei.

Realitatea este una, în totalitatea ei, dar diferită ca formă: spirituală, materială și naturală, sau supranaturală. Când e considerată ca existând în spațiu, avem *realitatea fizică*, ex. materia, în timp, *istorică*, ex., evenimentele, iar peste timp și spațiu, e *realitatea noologică*, ex.: o axiomă sau o sentință morală. Realitatea noologică se mai numește ideală sau transcendentă, și din ea face parte realitatea metafizică și cea a religiei, care este absolută și eternă.

Deci sânt trei fețe ale aceleiași realități, cari se condiționează și completează între ele, formând o singură realitate.

Prelucrarea acestei realități după nor-

Creștinismul și activitatea omului

Creștinismul, luat în puritatea lui, nu el neagă activitatea omului, ci comunismul, marxismul, a cărui concepție despre lume degradează persoana omenească până la un simplu obiect. În felul acesta subiectului activ nu i se poate revendica nici o activitate din momentul ce omul nu este decât obiectul reacțiunii societății, vehiculul influențelor și exigențelor sociale.

În tot cazul este greu a înțelege în ce constă acest element activ, interior, ce nu se poate deduce din mediu, din societate. Activitatea omenească, afirmată de materialismul social, nu este altceva, decât o realizare a unui automat perfecționat. Omul e transformat într-o mașină care funcționează acționată de organele societății. Este despuat de substratul interior, de principiul liber spiritual, adică de acel element ce constituie persoana omului.

Omul prin el însuși nu face și nu încearcă nimic; nu poate și nu trebuie să activeze decât sub impulsul societății, colectivității, comitetului central al partidului. Așa că, învinuirea adusă creștinismului, prin literatura anti-religioasă, că neagă activitatea omului, este iluzorie, deoarece concepția sovietică despre lume, nu are în centru persoana omului, ci mașina socială perfecționată.

Destinul omului este acțiunea și activitatea. Nu este un simplu contemplator în lume. Dar prin aceasta nu trebuie să înțelegem că întreg activismul este bun; mai sânt în el și sminteli, atunci când e transformat în mijloc de parvenire și subordonat împrejurărilor, care nu dau omului posibilitatea de a gândi, nici răgaz, distrugându-i în felul acesta viața interioară și lovindu-i însuși sufletul.

Omul aparține în același moment timpului și eternității, adică izvorului spiritual care-i dă puterile necesare de a activa în timp. El nu este funcțiunea activității, precum susține pseudo-activismul ce distruge eternitatea, ci activitatea este funcțiunea lui. În zadar se invoacă activitatea omului, când el în ultima analiză — în natura lui, în valoarea lui veșnică — este redus la simplu instrument al activității sociale, la una din numeroasele mașini perfecționate. În felul acesta nu mijloacele se supun scopului, ci scopul este supus mijloacelor. Cece stăruiesc asupra mașinării și tehnicizării definitive a vieții, nu pot revendica activitatea omului. Omul nu este activ decât atunci când este ființă spirituală; și nu este

ființă spirituală dacă nu aparține eternității; și aparține eternității dacă posedă un principiu independent de timp. Dar, aceasta nu este concepția marxismului materialist, ci a creștinismului.

Un gânditor creștin, remarcabil, dela sfârșitul veacului al XIX-lea, Nic. Teodorov, autorul „Filosofiei muncii comune”, afirmă minunata activitate a omului, pe care o crede destinată să subjuge forțele cosmice ale naturii, să stăpânească spațiile universului, să învingă moartea. Prin urmare scopurile activității ce incumbă omului, sânt infinite mai superioare decât ale marxistilor-leniniștii cari s'au împăcat în mod pasiv cu triumful morții. Și dacă N. Teodorov în „Filosofia muncii comune” prezintă o analogie formală cu marxismul-leninist, prin opoziția sa de spirit și a cuceririlor finale putea vorbi despre activitatea omului, deoarece el credea în om. Iar această credință îi venea din creștinism, și nu dintr'un creștinism periferic, ci dintr'un creștinism curat, ideal și interior.

Creștinismul purificat și regenerat trebuie să justifice mai temeinic activitatea omului. Și acestui fapt i s'a consacrat Teodorov. Marxiiștii-leniniștii opun pasivității și lăncezirii vechiului creștinism, activitatea din organizația lor: a vieții, a industrializării și a planului cvincvenal. Și nici nu se poate contesta activitatea tinerimii sovietice și setea ei de acțiune...

Dar, chiar în filosofie, tânărul sovietic trebuie să execute ordinele și directivele partidului comunist și să justifice în gândire după planul cvincvenal, constructivismul socialist. Așa e și în artă și literatură. Peste tot domnește ordinea impusă, se execută comanda oficială, în detrimentul gândirii și creației omului, care a devenit simplu instrument al colectivității.

Activitatea exterioară se leagă de pasivitatea interioară, de supunere servilă a voinții și gândirii. Spiritul omenească nu trebuie să fie activ, să aibă inițiativă creatoare, căci numai atunci se poate produce activitatea exterioară maximă. Aceasta înseamnă raționalizarea existenței omenești și a întregii vieți. Aceasta este incontestabil rezultatul unei activități neîntrebuințate în creștinism, aceea a automatului și a mașinii. Or, activitatea pe care o recunoaște creștinismul, este înainte de toate a spiritului omenească, căruia trebuie să i se supună mașina.

Comuniștii ruși, și chiar burghezii capitaliști ai Europei și Americii, când vorbesc despre activitate, iau în seamă numai ceea ce desfășură tehnica și economia. Știința și arta nu sânt recunoscute decât atunci, când se supun constructivismului tehnic și economic. Dacă ai construit o uzină, sau un aeroplan, dacă ai organizat un „Kolhoz”, ai fost activ, ai realizat un lucru efectiv. Aceasta este gândirea firească epocii tehnice, în care scopurile existenței sânt eclipsate și omul e absorbit de mijloacele vieții.

Dar în numele cărui adevăr, nu constituie o activitate, schimbarea raporturilor dela om la om, umanizarea și înobilarea lor? Pentru activitatea spirituală care transformă omul și-l iluminează natura, nu constituie realizarea unei vieți noi și mai bună? Adevărul aci e simplu: realizarea și activitatea, actualmente, sânt raportate la mijloacele și instrumentele vieții, și nu senzului și scopurilor ei.

În Rusia sovietică există o idolatrie a tehnicii, o atitudine superstițioasă privitor la mașină. Această stare de lucruri nu era posibilă, decât într-o țară întârziată din punct de vedere tehnic unde, pentru poporul ignorant, tot ceea ce apărea în acest domeniu era nou și minunat. Cuvântul de ordin al lui Lenin despre electrificarea întregii Rusii părea îndrăsnit și revoluționar. În realitate e ceva banal, căci în țările înaintate, a căror tehnică s'a dezvoltat vertiginos, această deviză nu prezenta nici-un interes. Minunile tehnicii trebuiau să apară în fața poporului rusesc drept miracole și să provoace față de ele o atitudine quasi-religioasă. Tehnica a produs impresia unei adevărate magii, isbutind chiar să-și adeplinească chemarea de a cuceri și stăpâni natura. Gluma miracolului constituie una din temele favorite ale propagandei anti-religioase. Contactul cu miracolul, credința în el se confundă cu negația activității, cu pasivitatea și cu umilirea omului. Miracolele tehnice sânt chemate să înfrângă miracolele religioase.

Dar, în realitate, miracolul religios nu se poate concepe ca împlinindu-se dincolo de om, omul rămânând absolut pasiv. Aceasta ar fi o atitudine naturalistă. Miracolul se efectuează cu cooperarea activă a omului. El nu se realizează decât prin cei demni, prin cei ce îl merită prin activitatea lor spirituală. Miracolul nu este o negare și o abrogare a forțelor naturii; ci dacă el lucrează în forțele și prin forțele naturale — în același timp — aceasta înseamnă o manifestare de noi forțe spirituale ce depășesc sistemul naturii

închis. Negația miracolului se bazează pe postulatul izolării și scopului naturii, luată în sine ca un sistem de forțe ce lucrează hermetic închise. Dar acesta este un postulat eminamente dogmatic. În realitate, sistemul naturii, dat prin experiența sensibilă, e inserat în infinitate, și noi forțe pot face aci erupție transformând prin aceasta, chiar rezultatele interacțiunii lor cu forțele existente. Miracolul este un concept relativ care indică intrarea activă în sistemul forțelor lucrătoare a unei forțe spirituale de calibru foarte mare. Ceea ce se numește tămăduire miraculoasă, nu e altceva decât manifestarea unei forțe spirituale noi, ce a triumfat asupra forțelor naturale distructive. Prin urmare miracolul e ceva activ, implică activitatea forțelor spirituale din om. Și a opune tehnicii miracolul e ceva absurd, deoarece ele aparțin la planuri diferite. Miracolul este manifestarea forțelor spirituale, în care senzul trebuie să învingă non-senzul proceselor naturale; pe când tehnica este numai o combinație de forțe naturale, supusă scopurilor practice ale omului.

De fapt trebuie recunoscut că există o părțică de adevăr în ceea ce spune Marx și marxiiștii despre religie și creștinism. Însă nu trebuie crezut. Lăcomia multă și minciuna s'au amestecat în viața religioasă a societății. Dacă uneori religia îndreptătea poate exploatarea și opresiunea omului, acest lucru se referă mai mult la laturea exterioară a religiei, pe care marxiiștii o consideră singura realitate. În general aceștia sânt oameni ce nu pătrund adâncul religiei, ci văd numai laturea politică, care totdeauna a deformat senzul religiei. Cece este adânc, interior și spiritual, lor le scapă; viața pentru ei este cece se frământă la suprafață, și nu înțeleg decât superficial lucrurile. Încercările lor de a găsi din punct de vedere al materialismului istoric, o justificare exploatarea și opresiunii clasei, în Evanghelie, în icona lui Hristos, produc impresia lamentabilă de insuficiență doctrinară. Ei preferă abuzurile săvârșite de oameni și deformările adevărului creștin în istorie, căci acestea le oferă teren infinit de fertil în acuzații. Nu se poate nici tăgădui faptul, că viața creștină a societăților reflectă raporturi de dominație și opresiune socială, în care se oglindește servitutea omului. Dar revelația și adevărul creștin n'au nici-o legătură cu această stare de lucruri. Revelația și adevărul creștin au iavor spiritual și indică o irupție a spiritului în lumea naturală și socială.

Negația activității omenești de con-

mele generale ale rațiunii e ceea ce numim știință.

Toate aceste trei feluri de științe: fizică, istorică și noologică, sânt îndreptățite a purta titlul de „știință”, căci au de obiect realitatea unică, diferită numai ca formă.

Știința pozitivă greșete când își arogă titlul de „știință” exclusiv pentru ea, din următoarele motive: ea privește realitatea numai sub forma existenței în timp; elimină notele individuale, reale și chiar viața însăși; fragmentează realitatea spațială și este lipsită de „principiul unic” prin care trebuie văzută realitatea.

Dacă mai adăugăm la acestea și faptul că anumite științe pozitive au la bază adevărate ficțiuni (ex. matematica și algebra se bazează pe *punct*, iar chimia și fizica pe *atom*, ambele nedeterminate încă) vom înțelege ușor de ce adevărurile lor îmbracă totdeauna forma teoriei și ipotezei. Nu tot așa este cu realitatea religioasă. Teologia nu are nevoie în opera ei de ipoteze spre a se legitima, nici nu are nevoie de-a inventa și presupune, pentru că în cel dintâi act de viață sufletească facem cunoștință cu sentimentul religios, care nu poate fi negat sub nici o formă. El e ușor constatabil și rămâne numai a fi prelucrat după legile rațiunii.

Realitatea științelor pozitive presupune existența cu necesitate a unei reali-

tăți religioase. Lumea „fenomenală” cu care se ocupă, presupune o lume „noumenală” peste timp și spațiu, unde residă rațiunea existenței lucrurilor fenomenale și legile după cari se conduc. Filosofia și, în ultima instanță, religia, se ocupă cu această realitate.

Teologia are deci solide temeiuri de existență și depline drepturi de-a se numi știință.

În penultimul capitol autorul se ocupă cu raportul dintre teologie și filosofie (64-90). „Filosofia este cunoașterea rațională, unitară și generală a lumii și vieții”. Ca și știința, filosofia urmărește cunoașterea lumii dând înțeles adevărat lucrurilor, și arătând sensul și valoarea existenței, fundamentează și armonizează rezultatele diferitelor științe, raportându-le la un principiu unic, care singur ne oferă rațiunea explicativă a întregii realități.

Filosofia mai este și o știință critică a valorilor. Realitatea ne este dată sub forma fizică, istorică, noologică (a idealității sau a valabilității). Aceasta din urmă există dincolo de timp și spațiu. Ea legitimează și creiază lumea existenței. „Existența este o categorie, o impregnare a materiei în forme cu prima formă a valabilității, care, prinsă în formele de timp și spațiu, ia forma existenței”. „Existența e o

formă a realității”, nu însăși realitatea. Lumea valabilității este și ea reală, fără a avea atributul existenței, care este mai mult legat de materie. Dualitatea: spirit și materie, lege și valoare, este strict necesară cugetării și existenței lumii.

Din lumea valabilității se resfrâng asupra celei a existenței, valori ca: adevărul, binele, frumosul, cari dau sens, înțeles și scop materiei și vieții.

Realitatea, privită prin prisma acestor valori, devine obiect al cunoașterii filosofice. Cunoașterea filosofică trebuie să ne ofere „unicul principiu explicativ al întregii realități, care să cuprindă și explicația sa însăși”. Aceasta este o „cerință intrinsecă a însuși conceptului de valoare” și o cere chiar tendința către unitate a sufletului omenească. Dar cele trei valori sânt perfect coordonate și egal îndreptățite între ele. Nu sânt subordonate și supraordonate una alteia, ceea ce contrazice imaginii universului ca tot. Atunci trebuie postulată o nouă valoare, care să le fie supraordonată fără a le desființa. Aceasta este valoarea religioasă, valoarea sfintenției, cerută de religie prin noțiunea de Dumnezeu, iar de filosofie prin noțiunea de absolut sau valoarea eternității.

Cunoașterea lumii poate fi deci obiect al științei, valorificarea ei revine filosofiei și în ultima instanță religiei, care este de-

fințtoarea temeiurilor lumii „fenomenale și noumenale” sau „a tuturor celor văzute și și nevăzute.”

Concluzia: filosofia nu poate fi atee, nici religia dușmană filosofiei.

În ultimul capitol autorul se ocupă de cauzele cari promovează desacordul dintre religie și știință. (90-150).

„Știința” fragmentând natura ne dă asupra ei rezultate contingente, relative și ea se ocupă numai cu cunoașterea, nu și cu valorificarea și sanctificarea ei.

Religia și filosofia privesc în totalitatea ei și ne dă adevăruri eterne, generale, asupra realității. De aici urmează că „științele” pozitive se subsumează și integrează religiei și filosofiei și nu poate fi în desacord între ele. Și totuși desacordul poate veni din ambele părți. Religia supără știința oricâteori susține principii contrare rezultatelor *particulare* ale științelor pozitive, și invers: oricâteori știința depășește domeniul limitat al fenomenelor *generalizând și absolutizând cazuri individuale*, vine în conflict cu teologia. În decursul timpului nu sânt rari cazurile, în care știința și religia duceau o adevărată luptă de nimicire, una contra alteia. Mai nou se simte o ușoară ameliorare a raporturilor dintre ele, bazate pe respectul domeniului fiecăreia: știința rămânând în ca-

știința creștină nu e altceva decât, expresia constituției păcătoase a omului, a servitului și înfricării lui. Esența creștinismului constă în a elibera omul de aceste stări, a-i salva activitatea creia toare, și a-i restabili demnitatea perdută. După cum am văzut, activitatea omenească are izvor interior, — spiritual, — și nu exterior social. Omul a fost orânduit să lucreze în mediul social; dar el nu poate manifesta o activitate și stăpâni acest mediu divers, nu-l poate subordona scopurilor spiritului, decât numai atunci când împlinește prin activitatea lui nu prescripțiunile mediului, ci pe ale unei puteri infinit de adânci, interioare și spirituale. Omul, ca să poată lucra, trebuie înainte de toate să-și precizeze pentru el icona aceea ce reprezintă o valoare superioară, — scopul și sensul vieții. Și aceasta nu o poate găsi în lumea naturală, deoarece el este celce trebuie să-i dea acestei lumi valoarea, scopul și sensul ei. Numai creștinismul ne indică izvorul suprem și etern al vieții. Prin aceasta creștinismul ridică omul deasupra mediului, deasupra servitudinii lui, și îi dă toate posibilitățile de a modifica, îmbunătăți și transfigura acest mediu, de-a-l subordona spiritului lui, realizând în el ultima valoare — Împărăția lui Dumnezeu. Dar, înainte de toate, datorită noastră este de a da un sens și o valoare existenței personale a omului, lucru pe care, până azi, nu l-a făcut nici-o doctrină socială. *)

*) (Nicolas Berdiaev, Christianisme et réalité sociale). In rom. de Pr. C. Zoican

Legea pentru organizarea Ministerului cultelor și artelor, ca resort independent, a fost votată pe articole și în total, cu bile, în ședința Senatului dela 1 Martie 1937.

La discuția proiectului de lege pentru această organizare a luat cel dintâi cuvântul I. P. S. Sa Patriarhul Miron, spunând că existența separată a ministerului cultelor este binevenită atât pentru Biserica dominantă, cât și pentru celelalte culte din țară. După aceasta I. P. S. Sa constatând cu date lămurite, că situația cultului ortodox este cea mai precară față de toate celelalte culte, termină zicând: Prin proiectul de lege prezentat avem nădejdea, că se vor remedia și doleanțele clerului nostru ortodox, satisfăcându-se trebuințele Bisericii dominante.

Biserica sașilor din Ardeal luptă împotriva comunismului. Revista bisericească din Sibiu, „Kirchliche Blätter” a apărut de curând ca fascicol special împotriva celor fără Dumnezeu, arătând, într-un material bogat și temeinic, primejdii cuprinse în doctrina bolșevismului și ur-

ările cumplite ale acestei concepții de viață anticreștină.

Lucrarea e cât se poate de bine venită pentru toți cei ce doresc să adâncească problemele privitoare la bolșevism și la minciunile lui. Interesante sânt, și uneori sguuitoare, iconașele gravate din Rusia sovietică, după rapoartele făcute de imparțiali cunosători ai stărilor din această nenorocită țară.

F. O. R.

La Dumineca Ortodoxiei

Frăția Ortodoxă Română, prin Comitetul central de direcție, face călduros apel, către domnii președinți și către membrii comitetului de direcție ai secțiilor eparhiale, în vederea apropiatei Dumineci a Ortodoxiei.

Apelul conține următoarele:

Domnule Președinte, — Dumineca Ortodoxiei din 21 Martie 1937 fiind ziua asociației noastre, vă rugăm să binevoiți a lua toate măsurile ca ea să tie prăznuită pretutindeni, dar mai ales în orașe, potrivit însemnătății ce i-o atribuim cu toți.

Credem nimerit să se organizeze în acea zi un festival religios cu cântări și recitări religioase, care vor încadra conferința ce va fi ținută de către un fruntaș mirean, despre rostul și importanța FOR-ului, așa cum este stabilit în programul de muncă, tipărit și în „Moșniile” votate de congresele generale.

Având în vedere primejdia comunismului, arătată atât de lămurit în Pastorală Arhierilor noștri, conferențiarul se va opri și asupra lui, cerând o solidarizare deplină a tuturor conștiințelor românești.

Deasemenea să fie rugați preoții, ca în predica zilei din biserică să atragă și ei atențiunea credincioșilor asupra Frăției noastre.

Totodată vă mai rugăm, să folosiți și în anul acesta Duminecele din postul Paștilor, pentru a pune în cale conferințe publice sub auspiciile FOR-ului, orientându-vă în alegerea subiectelor după obiectivele Asociației noastre, cuprinse în program, dar firește ținând seama și de preferințele locale.

În orice caz, prin această activitate publică servim ortodoxia națională și sporim prestigiul FOR-ului, tocmai într-o vreme, când extinderea lui pe țara întreagă este un fapt definitiv stabilit.

Facem deci apel călduros către Domnia Voastră și membrii comitetului de direcție, să continue a fi aceiași devotați și însuflețiți luptători din trecut pentru idealurile noastre ortodoxe.

Cu salutări ortodoxe:

Prof. Sextil Pușcariu m. p.,
președinte.

Dr. Ioan Mateiu m. p.,
secretar general.

drul fenomenului, iar religia raportându-se la cauza și scopurile lor ultime.

Să vedem mai de aproape acuzele ce le-a adus știința religiei în decursul timpului:

1. S'a susținut că știința se bazează pe experiență și rațiune, de aceea adevărurile sale au siguranță și sânt obiective; până când religia, bazându-se pe dogmă și autoritate, adevărurile sale nu sânt verificabile și nici nu pot avea certitudinea și obiectivitatea necesară.

La acestea sânt de observat următoarele: Intuiția prin „sensuri”, nu este izvor infalibil de siguranță, pentru că datele sale, adesea trebuiesc verificate sau chiar înlăturate, de către rațiune, pentru a putea ajunge la adevăr.

Rațiunea însăși încă nu este infalibilă. În legile sale generale, ea este anterioară faptelor, de aceea și interpretarea dată fenomenelor îmbracă forma conjecturii și a ipotezelor. La acestea adăugăm că însăși religia face uz de intuiție și rațiune.

Religia întrebuințează intuiția, în sâmul vieții actuale sau în trecutul ei istoric, în viața religioasă subiectivă, a individului, sau în cea obiectivă, a societății, în care fenomenul religie a fost totdeauna pe primul plan de preocupări.

Rațiunea, ca al doilea izvor al religiei, este cea care ne duce din relativitatea naturii și a manifestărilor ei, la abso-

lutul divin, sau spre formele ideotetice¹ și permanente ale realității.

2. S'a mai afirmat, că știința are criteriul siguranței și verității în sine, pe când religia, în afară de sine, din revelație și prin credință.

Și aici este de observat, că adevărurile de credință sânt de multeori, de ordin intern, postulate constrângătoare ale rațiunii proprii. (Existența lui Dumnezeu, nemurirea sufletului). Faptul că greutatea certitudinii este în afară de noi, în divinitate, nu poate decât să bucure pe orice doritor de adevăr.

Oare noi nu acordăm credit științei atunci când, fără a fi verificate, operăm cu date în aparență sigure? Cine dintre noi a măsurat raza pământului sau distanța dintre pământ și soare? Ce este „punctul”, această ficțiune care creiază cele mai perfecte științe: algebra și geometria, decât o dogmă a creației din adânc. Ce este spațiul, decât o simplă formulă convențională asupra pluridimensionalității căruia se discută și se va discuta multă vreme? Deci operăm și în știință cu noțiuni a căror echivalență reală nu-i verificată și trebuie să le dăm atributul credinței.

¹ Termenul ideo-tetic este întrebuințat de autor pentru a exprima deosebirea dintre idei și materie, dintre formele de prelucrare de rațiune și datele brute ale sensurilor.

Probleme-Recensii-Comentarii

A apărut: **Procesul Verbal**, conținând — pe 124 pagini, — chestiunile importante desbătute în *Congresul național-bisericesc* al Mitropoliei Ardealului, intrunit în Sibiu la 14 Octomvrie 1933 în sesiune regulamentară. Edițiunea Mitropoliei. Sibiu, Tip. Arhiepiscopale.

Numeroasele probleme ce se perindează pe paginile acestei publicații, și constatările ce se desprind din rapoarte și din desbaterea lor, conduc la Biserica noastră din Mitropolia Ardealului, — călăuzită în spiritul principiilor fericitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei, — își întocmește programul de activitate conform misiunii sale în mijlocul credincioșilor. Cuvântul de deschidere a congresului spunea: „*Nouă, astăzi mai mult decât oricând, ne trebuie o biserică cu răspundere deplină pentru misiunea ei divină și care făcând viu și cât mai rodnic contactul între sufletul național și valorile cele veșnice ale vieții, să deschidă larg izvoarele de putere spirituală, din care să se reverse cu îmbelșugare credința, morala, iubirea, răbdarea, dreptatea, disciplina, respectul autorității, cinstea și celelalte virtuți care fac razimul unui popor în zile grele și-i dau tăria să-și realizeze misiunea sa în lume.*”

Domnii deputați congresuali, ca și alți cărturari, vor găsi în cartea acum apărută o iconă grăitoare a situației Bisericii noastre de după răboi.

În locul clopotnițelor, biserici. — Orcine, cunosător al așanumitei regiuni secuizate, în special al regiunii din jud. Odorhei, după lipsă de câțiva ani străbate earăș acest ținut, rămâne uimit de schimbarea produsă în manifestările vieții românești, în toate direcțiile, și mai ales în cea sufletească.

Pornind spre regiunea păduroasă a județului, își răsar în cale mulțime de biserici noi, unele terminate, altele în construcție. Ai putea spune că întregul județ e transformat într'un vast șantier. Astfel de schimbări, plăcute sufletului, poți vedea în comunele: *Racoșul de sus, Vârghiș, Baraolt, Biborțeni, Herculean, Ocand, Crăciunel, Merești, Aldea, Odorhei...*

De unde până acum în toate aceste comune se aflau doar smerite clopotnițe și prea arareori câte o bisericuță de lemn la margine de sat, împreună cu casa preotului „valah”...

Mâna Atotputernicului Creator însă, care conduce toate și schimbă toate, potrivit voinței și dreptății Sale sfinte, a făcut să vedem ridicându-se biserici în lo-

cul clopotnițelor de odinioară, în toată regiunea secuizată.

Ce dovedește această schimbare? Ea dovedește, că în aceste regiuni a existat o viață românească care se desmorțește astăzi la focul dragostei lui Isus Hristos și al Patriei-mame.

Dacă statul își îndreaptă luarea aminte spre regiunile oropsite de soartă, sprijinindu-le după împrejurări, este dovadă vie că în aceste regiuni au existat și există români a căror limbă și lege au fost suprimate, iar drepturile lor sfinte, violate. Spre aceștia se îndreaptă astăzi privirile bunilor români, pentru aceștia se străduiesc și se fac sacrificii în scopul să fie aduși iarăș la matcă.

De acum înainte rostul clopotnițelor s'a terminat. Sunetul duios al clopotelor lor, — care se auzea doar atunci când petreceau la locul de odihnă pe vreunul din cei ce nu și-au lăsat legea străbună, — a amuțit.

În locul lor se clădesc biserici pretutindeni, în ale căror încăperi cei reveniți la credința strămoșească își vor uni rugăciunile sincere, mulțumind lui Dumnezeu care i-a ajutat să treacă peste năpaste.

Pr. Ioan Popa.

Conferință și vizitațiune. — În seara zilei de 27 Februar 1937, în orașul Odorhei, în sala arhiepiscopală de intelectuali a liceului „St. O. Iosif”, în cadrele FOR-ului, a conferențiat P. C. Pr. consilier arhiepiscopesc Tr. Scorobet, tratând subiectul „Religia și statul modern”. Conferențiarul, bine cunoscut în oraș și jur, ca destoinic organizator al bisericii noastre din regiunea secuizată, a fost ascultat cu atenție încordată, până la fine. Îți făcea impresia că P. C. Sa, prin tonul blând ce-l caracterizează, ține să desvolte mai mult o meditație care să ridice sufletește elita intelectuală spre Dumnezeu, apropiind-o și făcând-o să iubească sfânta biserică.

Vom da poate cu alt prilej, câteva spicuri din această conferință, care a lăsat o excelentă impresie în rândurile ascultătorilor.

A doua zi, Duminecă, înconjurat de tot clerul din jurul Odorheiului, P. C. Sa a ținut să aducă hrană sufletească în rândurile tinerimii școlare, pentru care a tălcuit învățămintele din Evanghelia zilei.

P. C. Sa a cercetat apoi noua clădire a bisericii, de unde a plecat la I. G. Duca (Cristur), vizitând și aici noul locaș de rugăciune.

3. Se mai susține că siguranța științei este obiectivă și se impune tuturor, până când cea a religiei este subiectivă și se impune numai celui care o trăiește. — Că despre o siguranță absolută nu poate fi vorba în știință, ne spun sofistii, scepticii, mai nou Humme, Kant etc. precum și număratele teorii asupra naturii și legilor sale, de cari sânt pline tratatele științifice.

De aici urmează că, o diferență organică între știință și religie nu există și religia își menține contactul cu raționalul, cu toate încercările de-a face din ea un domeniu „nelogic” sau o activitate a „subconștientului” și „iraționalului”. Deosebiră dintre ele e mai mult de ordine pasională, practică.

Un argument în plus pentru armonia ce trebuie să existe între religie și știință, autorul ni-l dă în opiniile unei întregi fa-lange de bărbați ai științei, din operele cărora citează locuri potrivite.

Plină de interes este și partea statică. Numărul savanților cu atitudini religioase, din secolul 15—20, este enorm de mare, față de al necredincioșilor.

Secolul al 20-lea e secolul spiritualității, care vrea să se elibereze de sub tirania materialismului. Pașii săi se îndreaptă spre valori eterne. Natura însăși concepe acest secol ca o cugetare în desfășurare

(Bergson). „Relativismul științific” își face loc în toate tratatele științifice.

Religia și știința, sub egida spiritualității, își dau mâna spre a se orienta în labirintul atât de vast al necunoscutului.

Atitudinea irenică — păstrând totuși contactul din raționalul și transcendentul — într'un domeniu, în care s'a exagerat atât de mult, atât din partea religiei cât și a științei, situează pe autorul acestui curs de apologetică pe un plan cu totul nou. O tradiție în acest sens ar putea scuti biserica noastră ortodoxă de frământări inutile și ne-ar menține mereu în contact cu spiritul creștinismului adevărat, care n'a fost niciodată șicanator, cu ceea ce era în afară de vederile sale.

Citind cartea dlui I. G. Savin, rămăi cu impresia că tot ce poate cuprinde o *introducere* în apologetică, este sintetizat, clar și bine documentat în acest volum. Într-o limbă ce iese din comun și într'un stil ușor și curgător, cum rar se întâlnește în cărțile noastre științifice, autorul ne arată, în mod cât mai pe înțeles posibil, chestiuni atât de dificile. Cucernicii preoți și cei ce se interesează de astfel de probleme finale, găsesc în cartea dlui I. G. Savin un bun auxiliar.

Pr. I. Beju

Pretutindeni a rămas deplin mulțumit de modul cum biserica știe să realizeze lucrări de seamă.

Impresia P. C. Sale este că, s'a lucrat mult în timp scurt, deși cu ajutoare prea puține. — Dar.

Ordinul călugăresc premonstratens din Oradea făcuse, cum se știe, recurs contra rectificării intabulării pe seama statului român, a complexului de clădiri din strada Episcopul Roman Ciorogariu din Oradea. Acest ordin catolic izbutise, înainte cu 80 de ani, prin inducere în eroare, să intabuleze pe numele său menționata avere. Prin lungi cercetări însă, dl prof. O. Ghibu a adunat toate documentele care dovedesc dreptul de proprietate a statului asupra acestor avari de câteva sute de milioane.

Pe baza documentelor s'a și făcut, în Cartea funduară din Oradea, rectificarea intabulării pe seama statului, împotriva căruia ordinul premonstratens pornește recurs. În acelaș senz fac recurs și ordinul premonstratens din Iasovia (Cehoslovacia) precum și episcopia romano-catolică.

Recursurile s'au desbătut, în 20 Februar 1937, la Camera de consiliu a tribunalului Bihor, secția 2.

Din partea statului s'au înscris ca apărători numeroși адвоци; ear ca informator a asistat și dl O. Ghibu, care a adus date și dovezi învederate împotriva pretențiunilor ordinului asupra acestor bunuri, spulberând argumentele înșirate de numiții recurenți, susținuți, în țara noastră, din partea Scaunului papal pentru motive de propagare a catolicismului și, în acelaș timp, pentru motivul politic de restaurare a Habsburgilor. Vorbitorul arată lămurit caracterul subversiv al ordinelor: premonstratens din Oradea, al piariștilor din Timișoara, și al minoriților din Tg.-Mureș, — și legătură cu aceasta și datoria noastră să le supraveghem și să nu le dăm puțința de a săpa la temelile statului. Camera de consiliu, intrând în deliberare, aduce sentința în care — pentru motivele arătate în corpul acțiunii — respinge ca nefondate recursurile ordinului premonstratens din Oradea, din Iasovia și al episcopiei romano-catolice.

Această sentință a stârnit vie mulțumire în rândurile publicului românesc din Oradea și de pretutindeni.

— Pentru cetitorii noștri, mai adăugăm că materialul documentar, privitor la ordinul premonstratens, este publicat în broșura scrisă de dl O. Ghibu: „Ordinul canonic premonstratens din România”, scriere apărută în colecția de „Studii și Documente”, Nr. 2. (Preț 40 Lei). În numerele viitoare ale colecției se va publica materialul documentar privitor la *Ordinul minoriților* și la *Ordinul franciscanilor*. Din toate acestea se va putea constata, între altele, și rolul Romei catolice în acțiunea revizionistă maghiară, făcând — spune autorul — să amuțească pentru totdeauna glasurile naivilor, cari cred că „sfântul Scaun” dela Roma este pur și simplu reprezentantul lui Hristos și nu și susținătorul idealurilor vechi monarhii austro-ungare.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 28 Martie 1937, ora 3 p. m., consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Vlădeni, județul Brașov, va ține licitațiune publică cu oferte închise, în localul bibliotecii Casei culturale, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparațiune la turnul bisericii, lucrări de tencuială, planșeu de beton, jaluții la ferestre etc., reparațiuni aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 6559 din 1936.

Valoarea lucrărilor după aviz este de 28.000 lei. Condițiunile se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din loc, precum și devizul cu reparațiunile stabilite.

Vlădeni, la 4 Martie 1937.

Pr. Alex. Florea
paroh.

(14) 1—1

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Nr. 1605—1937.

Comunicat

Se aduce la cunoștința oficiilor protopresbiterale și parohiale spre știre și strictă conformare următoarea adresă a Ministerului de finanțe, direcțiunea contabilității, Nr. 346.390 din 19 Ianuarie 1937, înregistrată la Ministerul educației naționale sub Nr. 13.225 din 20 Ianuarie 1937 privitoare la expediarea valorilor:

„S'a constatat în ultimul timp că valorile expediate dela o autoritate la alta, din cauză că nu sânt bine identificate în adresele de expediere și nu sânt cu îngrijire atașate, se rătăcesc și prin acest fapt se produc pagube Statului, care este obligat a despăgubi pe beneficiarul acelor valori.

Pentru îndreptarea în viitor a acestei stări de lucruri, Vă rugăm să binevoiți a dispune ca serviciile din subordinea Dvoastră să țină în seamă măsurile de mai jos, cari s'au luat cu caracter general și care să fie aduse la îndeplinire cu cea mai mare strictețe. În vederea celor de mai sus și anume a unei bune organizări a evidenței valorilor și acelor de valoare ce se expediază, precum și pentru urmărirea acestor valori, se va avea în vedere:

1. *Identificarea anexelor.* Toate valorile sau actele de valoare eminate dela Administrația de încasări și plăți, Cassa de depuneri, sau alte instituțiuni, ca recipise, chitanțe, recipise de depozit provizoriu, titluri de rentă, cupoane, bonuri de teaur, bonuri de impozit, ordonanțe de plată, acte justificative ale ordonanțelor, monezi de hârtie sau metalice, chei pentru case de bani, contracte de vânzare, contracte de închiriere și orice alte hârtii de valoare ce se expediază de serviciile Dvoastre, trebuiesc să fie în primul rând bine identificate în adresa sau raportul cu care se înaintează, într'un cuvânt să se cuprindă toate elementele principale ale actului ce se atașează.

2. *Atașarea și expedierea.* Serviciile să fie obligate ca înainte de a depune la registraturile generale, hârtiile de expediat, să se îngrijească cu deosebită atențiune de atașarea anexelor în așa mod, încât să se facă imposibilă rătăcirea anexelor de adresa cu care ele se expediază. Să se facă chiar pe adresă o mențiune foarte vizibilă că se atașează anexă de valoare și câte anume anexe.

Expedierea acestor hârtii oficiale să se facă totdeauna recomandat și, în cazul când sunt monezi de oricefel, să se facă pe plic mențiunea valorii.

3. *Confirmările.* Adresele sau rapoartele cu care se trimit valori sau acte de valoare, vor avea la sfârșit o mențiune prin care să se pretindă autorității căreia i se expediază corespondența, obligațiunea de a confirma primirea valorilor.

Autoritatea care primește valorile, să fie obligată ca în minimum 3 zile să trimit confirmarea; iar autoritatea care a expediat valorile, să urmărească prin serviciile resp. primirea acestor confirmări și să fie obligată ca în cazul când în termen de 8 zile nu a primit descărcarea, să solicite în mod expres confirmarea.

În felul acesta se va putea din timp constata fie pierderile valorilor, fie disparițiile cauzate prin sustragerea valorilor, de către persoane de rea credință.

Această măsură fiind foarte importantă, Vă rugăm a dispune să fie executată cu cea mai mare punctualitate.

4. *Adnotări în registre.* Serviciile de arhivă să fie obligate ca în registrele de intrare și esire să tacă o mențiune expresă și foarte vizibilă despre corespondența care are atașate valori, pentru că în felul acesta se vor putea cu ușurință îndeplini obligațiunile prevăzute la pct 3. de mai sus.

Pentru ca măsurile indicate prin prezenta adresă să și poată asigura efectele în mod absolut complet, Vă rugăm să binevoiți a dispune ca ele să fie aduse și la cunoștința tuturor serviciilor DV. exterioare cu indicațiunea de strictă aplicare.

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

INFORMAȚIUNI

O agresiune cu desăvârșire condamnabilă a suferit rectorul universității din Iași, dl profesor Traian Bratu, atacat în stradă, într'una din seriile trecute, de trei indivizi înarmați cu cuțite, și grav rănit. Justiția va stabili cine au fost făptuitorii atentatului odios, atribuit unor fruntași ai studenției ieșene. În orice caz, tinerii universitari sânt datori să-și păstreze totdeauna cumpătul și să respingă indemnurile menite să le slăbească buna reputație de a fi iubitori de legalitate și de ordine morală.

O societate de model. PRIMA ARDELEANĂ PLĂTEȘTE TREISUTEMII LEI PENTRU UN CAZ DE MOARTE. Sântem informați, că Societatea de asigurări generale Prima Ardeleană, reprezentanța generală din Sibiu, a plătit văduvei fostului administrator financiar din Sighișoara, Dr. Dumitru Coltău, suma de Lei 300.000 (treisutemii) drept daună după asigurarea de viață ce a avut răposatul la susnumita societate, cu polița de asigurare Nr. 14.216, care a fost în vigoare numai de 5 ani de zile. Modul culant în care s'a achitat această daună în întregime, face deosebită onoare societății de asigurare Prima Ardeleană, care a arătat din nou că știe să-și facă pe deplin datoria față de clientela sa.

Călduroase mulțumiri aduc tuturor vrednicilor credincioși, bărbați și femei, care au binevoit să facă generoase contribuții pentru repararea și împodobirea sfintei noastre biserici din parohia Brăteiu, protopopiatul Mediașului. Darurile oferite dovedesc, că pe lângă toată criza morală de astăzi, duhul de jertfă pentru Casa Domnului trăiește viu în sufletul poporului nostru, care își păstrează cu sfințenie bunele și creștinești date, moștenite dela cucernicii înaintași.

Lista, cu numele dăruitorilor și cu arătarea sumei oferite, urmează mai jos. Aici mai observ că, dl dir. N. Cristescu a donat bisericii o sfântă icoană, ear dl N. Munteanu odăjdii (în preț de 4000 Lei).

Au contribuit:

Primăria comunală din Brăteiu 30.000 (treizecimii) Lei; Dr. Gh. Vlădescu, medic, București 500 Lei; din parohia Brăteiu următorii: Ștefan Vlăduțiu 2000 Lei, Miron Maier 600, Nicolae Macrei 500, Alexe Chețan 300, Chirion Manciuc 250, Anica Manciuc 240; — Gheorghe Manciuc primar, Ioan Andreiu, Gheorghe Vlăduțiu, câte 200 Lei; G. Manciuc, Maria Boeșan, D. Bârză, câte 150 Lei; Ioan Vlăduțiu, Gheorghe Funariu, Maria Mija, Gheorghe Mija, Ioan Muntean, Maria Manciuc, Dumitru Dăian Nr. 212, Gheorghe Muntean, Achim Bucur, Muntean Gheorghe, Gh. Șerban, Costache Anghel, Gh. Marian, Nistor Cristescu, Nicolae Florea, Gh. Sopotocanu, Ioan Rotariu, Maria Barani, Luiza Cencea, Ghiurcuța Guți, Gh. Prișca, câte 100 Lei; — Ioan Funariu, Ilarie Brândeș, câte 60 Lei; — Vasile Andreiu, Ioan Marian, Teofil Crișan, Achim Manciuc, Ioan Manciuc, Ștefan Vlăduțiu, Gligor Mija, Ștefan Marian, Arțaneta Păcurariu, Victor Funariu, Maria Funariu, Lina Mija, Gh. Muntean, Finica Gheaja, Dumitru Dăianu, Ioan Muntean, Achim Muntean, Nicolae Man-

ciu, Ioan Andreiu, Ștefan Mija, Gh. Popa, Teodor Crăciun, Gh. Crăciun, Gh. Boia, Nic. Marian, Fira Sopotocanu, Ioan Codoi, Ilarie Manciuc, Eugen Comiza, Ceci Comiza, Dumitru Barbu, câte 50 Lei; — Filon Păcurariu, Achim Mija, Gh. Manciuc, Teofil Manciuc, Mariu Mija, Ana Rotariu, Calman Guți, Rafira Cercea, Vasile Găban, Raveca Manciuc, câte 40 Lei; — Chirion Crișan, Nic. Fetean, Achim Muntean, Ioan Andreiu, Nic. Sopotocanu, Vasile Timariu, câte 30 Lei; — Tiana Mija, Raveca Munteanu, Ioan Manciuc, Finica Păcurariu, Raveca Vlăduț, Nic. Muntean, Ana Suciu, Andronic Muntean, Nicolae Găban, Chirion Rotariu, Maria Șerban, Sofia Mihu, Maria Mărginean, Gh. Rotariu, Maria Sopotocanu, Berți Canahai, Paraschiva Comiza, Ana Cercea, Laurențiu Vitan, Ioan Gasman, Gh. Cercea, Pepi Cercea, Fimia Grădeș, Nic. Codoi, Ghiza Varga, Ludovica Savu, Maria Sticanel, câte 20 Lei; — Fira Marcu 15 Lei; — Matei Sepi, Iuliu Cercea, Gh. Mărginean, câte 10 Lei; — Coman Cercea 5 Lei.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească tuturor!

Din sumele adunate s'au achitat: 20 mii de Lei picturii Belizarie-Pitești pentru sfintele icoane; alte 20 mii de Lei maestrului Lorenz-Sibiu pentru sculptarea iconostasului; 8000 maestrului Stanciu-Sibiu pentru zugrăvitul bisericii; și alte cheltuieli mai mici. Pr. Miron Maier.

Expropriere pe seama Statului. Conform legilor în vigoare, se expropriează prin decretul regal dela 19 Februar 1937, pentru instalarea unei construcții militare, terenul aflat în Valea Mârșei, între Avrighi-Brad-Racovița, județul Sibiu. Terenul se compune din 388 ha în regiunea Avrighi, 16 ha în regiunea Bradu și 137 ha în regiunea Racovița. Valoarea terenului, în sumă de zece milioane de lei, va fi achitată de Ministerul Armamentului.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 7 Martie 1937, va predica părintele Iacob Bozocă.

Conferințe publice. În ciclul organizat de desp. Sibiu al „Astrei” și de Federația corpului didactic din localitate, a conferințat Dumineca trecută P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, cu subiectul: Crâmpee din Evanghelia Domnului. Prea Sfințitul arată cum Mântuitorul Isus Hristos și-a alcătuit propoveduirea în cadre dumnezeiești; oamenii din vremea Sa însă tălmăceau totul în cadrele înguste ale folioaselor pământești. Drept exemple înșiră mai multe crâmpee din sfânta Evanghelie, b. o. faptul cu săturarea mulțimilor, când Mântuitorul a grăit despre pâinea cea veșnică, ear oamenii, fără a cuprinde înțelesul Evangheliei, socoteau că este vorba de pâinea cea materială. În concluzie se expune faptul, cum Isus Hristos țintește la o renaștere sufletească a omului; — o renaștere religioasă se cere și pentru neamul românesc de astăzi. Frumoasa conferință a fost urmărită cu viu interes de marile public românesc al Sibiului. Din asistență a făcut parte și P. S. Sa episcopul Nicolae al Orăzii.

— Duminecă, în 7 Martie 1937, ora 6 seara, în aceeaș sala a județului Sibiu, conferințiază P. C. Păr. Dr. Valeriu Jorădăchescu, profesor la facultatea de teologie din Chișinău, despre cea mai actuală temă: Creștinism și comunism.

Poșta redacțiunii

Pr. A. M. în L. Se pot trimite în altă parte.
Pr. A. M. în R. Despre „Oastea Domnului”, s'a predat foiți respective.
Pr. S. R. în I. G. D. Dacă vor fi ținute în formă concisă, revăzută și de autor.

Parohia ortodoxă română Șeica-mare

Publicațiune

Se vinde prin licitațiune publică cu oferte închise, în localul Inspectoratul reg. silvic Sighișoara în ziua de 12 Martie 1937, ora 12, 865 arbori esența stejar cu un volum de cca 990 m. c. lemn de lucru, și cca 1835 m. steri lemn de foc, asemenea 1197 m. steri crăci din pădurea „Crânguri”, pădure după suprafață de cca 11.50 ha. Proprietatea bisericii ortodoxe române Șeica-mare, județul Târnava-mare.

Distanța pădure-gara Șeica-mare 5 km. Garanția provizorie numai în numerar este de 25.000 lei.

Caietul de sarcini poate fi văzut la Inspectoratul silvic Sighișoara, Ocolul silvic Mediaș și la Oficiul parohial ortodox român Șeica-mare.

Oficiul parohial ortodox român:

Chirion Marcu
paroh

(15) 1—1

Editura și tiparul Tipografiei Arhiepiscopale